

SAJTÓSZEMLE

13. szám

VM: élelmiszerek jelöléséről szóló rendelet

Megjelent az élelmiszerek jelöléséről szóló új európai uniós rendelet. A rendelet **2011. december 12-én** lép hatályba, a vállalkozások 3 évet kapnak az új szabályok átvételére.

A jogszabály szerint kötelező lesz a tápértékjelölés, melynek bevezetésére a gyártóknak öt év türelmi idő áll rendelkezésre. Újdonság a csomagoláson a minimális betűméret meghatározása. A jobb olvashatóság érdekében szabályozták a betűnagyságot, a nyomtatott kis „x” betű magassága nem lehet kisebb 1,2 milliméternél (a kisméretű csomagolásokra tekintettel bizonyos kivételek lesznek a jogszabályba építve). Meghatározásra kerül az éles kontraszt a betűk és a háttér színe között, a sortávolság, a betűközök és a betűtípusok egyéb tulajdonságai is. Az előrecsomagolt élelmiszereken kötelező lesz feltüntetni bizonyos tápanyag-összetételi információkat, az energiaértéket és a zsír, a telített zsírsavak, a szénhidrátok, a cukrok, a fehérje, és a só mennyiségét. Minden adatot meg kell adni 100 grammra vagy 100 milliliterre vetítve és a ma is alkalmazott kiegészítő jelölésekre.

Szigorúbbá válnak a fogyasztók félrevezetésének tilalmára vonatkozó előírások. A helyettesítő élelmiszerek jelölése kiemelt hangsúlyt kap. Amennyiben az élelmiszerben egy szokásosan jelenlévő összetevőt helyettesítenek, a fogyasztó számára ezt a tényt egyértelműen jelezni kell a termék megnevezésében, például sajt imitátumnál azt, hogy milyen növényi zsiradék felhasználásával készült.

Az allergéneket vizuálisan is ki kell emelni a csomagoláson az összetevők felsorolásakor (vastag betű, más háttér, aláhúzás, stb.).

Élelmiszerek dátumjelölése

2012. január 1-től kötelezően érvénybe lép az élelmiszereken feltüntetett fogyaszthatósági és minőség-megőrzési idő új, az Európai Unióban is elfogadott jelölése, így az élelmiszer-előállítással foglalkozó gyártóknak jövőre a **nap/hónap/év sorrendet** kell használniuk a termékeken. A változtatás célja, hogy egységes, átlátható rendszer jöjjön létre az egész unióban. Az élelmiszerek jelöléséről szóló VM rendelet továbbra is lehetővé teszi, hogy az élelmiszert előállító vállalkozások a hónapot a teljes szó kiírásával (szeptember) vagy rövidítéssel (szept.), az évet kettő (11) vagy négy karakterrel (2011) tüntessék fel.

Élelmiszerlánc- felügyeleti díj

A VM tájékoztatása szerint az új rendszer bevezetésével igazságosabb lesz az élelmiszerlánc-felügyeleti díjak megoszlása, arányosabb lesz a teherviselés, csökkennek az állattartás, a húsipar, és a borászat terhei, így az őstermelők is jobban járnak. Többek között alacsonyabbak lesznek a húsvizsgálat, az állatszállítás, az állatjelölés díjai, valamint egyes minősítő vizsgálatok és az engedélyeztetés költségei. Az új szabályozás célkitűzése, hogy a költségekből azok a piaci szereplők is részt vállaljanak, akik jelenleg is hatósági felügyelet alatt állnak, de nem fizetnek érte; ezzel egy időben pedig a teherviselésben túlzottan érintett ágazatok költségei csökkenjenek.

A Minisztérium tájékoztatása szerint az élelmiszerlánc-felügyeleti díj bevezetésének alapvető célja még, hogy az élelmiszerlánc egyes szektorainak bevételeihez igazítsák az adott szektorra kiszabott, fizetendő díjtételeket. A szaktárca egy általánosan fizetendő, bevétel alapon számolt felügyeleti díjat állapított meg, mely az előző évi nettó árbevétel, vagy - természetes személyeknél - jövedelem 0,1 százaléka lenne.

Az új díjtétel rendelet már a jövő év elején megjelenik, de a csökkentett díjtételek csak 2012. július 1-jével lépnek hatályba, mivel az élelmiszerlánc-felügyeleti díj első részletét július 31-ig kell befizetni.

Iskolatej-támogatás

2011. november 2.-a óta igényelhető az idei, szeptember 1. és október 31. közötti szállítási időszakra szóló iskolatej-támogatás.

A kérelmeket személyesen vagy postai úton lehet benyújtani az igénylő székhelye szerint illetékes megyei Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal kirendeltségéhez.

Idén 45 napra csökkent a korábban három hónapos kérelem-elbírálási határidő. Az MVH a hiánytalan és jogszerű támogatási kérelmekről a beérkezést követő 45 napon belül dönt, és elrendeli a támogatás összegének átutalását.

A VM 2010-hez képest kétszeresére, 800 millió forintra emelte a támogatást, 2012-ben pedig - Dr. Simon Attila, a Vidékfejlesztési Minisztérium helyettes-államtitkára szerint – 1,2 milliárd forintot tervez a Kormány az iskolatej programra.

2012 évi tejtámogatás

2012-ben is kapnak különleges tejtámogatást a gazdák, a tejcsomag részeként a tejtermelők jövőre csaknem 13 milliárd forintra számíthatnak. 2011-ben a támogatás tejkilogrammonként 9,70 Ft volt és várhatóan jövőre is hasonló szinten marad a szubvenció. A támogatás előleg-kifizetése elkezdődött, mely összértéke 6,7 milliárd forint, a teljes összeg pedig 13,5 milliárd forintot tesz ki.

A tárca továbbra is megadja a mintegy 8,7 milliárd forintos éves, tejágazat szerkezetátalakítását segítő állatjóléti támogatást is.

Valamennyi állattenyésztéshez kapcsolódó nemzeti támogatási jogcímnél (állatjólét, állati hulla elszállítása, állati betegségek megelőzése) a tárca az elérhető legmagasabb szinten finanszírozza és folytatja a következő években is azokat a forgóeszköz-hitelprogramokat, melyek fontos szerepet játszanak az állattartó vállalkozások likviditásának megőrzésében.

Területalapú támogatás előleg kifizetés

Októberben megkezdte az idei egységes területalapú támogatási (SAPS) előleg kifizetését a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal. A mintegy 280 milliárd forint összegű forrás 50 százalékát kapják meg most a gazdálkodók.

Az ez évre jóváhagyott SAPS pénzügyi keret mintegy 20 százalékkal több az előző évinél. A támogatást 170 ezer gazdálkodó veheti igénybe. Hektáronként éves szinten a támogatás összege 56-57 ezer forint körüli összeget tesz ki.

Agrár Széchenyi kártya

2011. október 27-én Orbán Viktor átadta az első Agrár Széchenyi Kártyát. A miniszterelnök hangsúlyozta, hogy az uniós válságban felértékelődött a mezőgazdaság szerepe, így ma már kitörési pontként tekintünk az agráriumra.

Az Agrár Széchenyi Kártyát őstermelők, családi gazdaságok, erdőgazdálkodással, vadgazdálkodással és halgazdálkodással foglalkozó kis- és középvállalkozások igényelhetik. Az egy, kettő vagy három éves lejáratú folyószámlahitel összege minimum 500.000 Ft, felső határa 25 millió Ft. A konstrukcióhoz a magyar állam 2% kamattámogatást és kezességvállalási díjtámogatást biztosít.

Tejkvóta

Ez év november elsejétől a Magyar Tejgazdasági Kísérleti Intézet kezeli a termelők tejkvótáit, a korábbi együttműködő partner (Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft.) helyett.

A tejtermelőket és tejfelvásárlókat érintő, továbbá a tejkvóta-nyilvántartással összefüggő helyszíni ellenőrzéseket az MTKI Kft. területi képviselői az MVH munkatársaival közösen végzik.

A tejkvótával kapcsolatos kérelmeket és jelentéseket, 2011. november 1-től a Magyar Tejgazdasági Kísérleti Intézet Kft. címére kell postázni.

Elérhetőségek:

Magyar Tejgazdasági Kísérleti Intézet Kft. - Tejpiaci Intézkedések Osztálya

Cím: H-1093 Budapest, Bakáts u. 8.

Levelezési cím: 1450 Budapest, Pf.: 31.

Telefon: 06(1)/476-8720

Fax: 06(1)/217-0130

e-mail cím: info-tejkvota@mtki.hu

weboldal: www.mtki.hu

Marad a magas tejár

Jobban járhatnak idén a tejtermelők, mivel stabilizálódni látszik a tejfelvásárlási ár, továbbá fejlesztésekre is sor kerülhet. A gyenge forint viszont most a feldolgozók számára teremt kedvezőtlen helyzetet.

Czerván György, a Vidékfejlesztési Minisztérium agrárgazdaságért felelős államtitkára szerint, mivel a támogatások a jövőben is hasonló szinten maradnak, a felvásárlási árak pedig jelenleg elérik, vagy meghaladják a 90 forintot, az elmúlt években veszteséget elszenvedett tejtermelők végre újra nyereséghez juthatnak, visszafizethetik hiteleiket.

Ez viszont rossz hír a feldolgozóknak, ugyanis az Európai Unióban jellemző 33-35 eurócentes felvásárlási ár kilogrammonként mára 100 forint felett jár a gyenge forint és az euró árfolyamának köszönhetően és ez tovább is emelkedhet.

Drágulnak a nyersanyagok, mérsékeltek maradnak a fogyasztói árak

Bajai Ernő, a kölni Anugáról készített riportja szerint elkerülhetetlenül szembe kell néznie minden piaci szereplőnek azzal, hogy emelkedik a nyersanyagok ára. Még intenzívebb lesz a verseny, ami a dráguló nyersanyagok ellenére valószínűleg mérsékelt fogyasztói árakat eredményez.

A természeti katasztrófák, mint árvíz vagy aszály miatt a világ egyes részein csökken a termés. A bioüzemanyag fellendülése szintén felfelé hajtja az árakat. A fejlődő országokban a növekvő bérekkel együtt nekilendülő kereslet szintén az élelmiszerek drágulásának irányába hat. S az egyre terjedő spekuláció is torzítja az árviszonyokat. A nyersanyagok árai valószínűleg a jelenlegi magas szintre fognak beállni.

A nyersanyagok drágulása miatt intenzívebbé válik a verseny, és a gyártási költségek emelkedése ellenére általában mérsékeltek maradnak az árak. Amelyik kategóriában kevésbé éles a verseny, ott az árak jobban követhetik a gyártás növekvő költségeit. Ilyen környezetben a gyártók inkább meghatározhatják az árakat. Ahol viszont éles a verseny, és a gyártók csökkentik költségeiket, ott

alacsony árak alakulnak ki. Egyes esetekben az is elképzelhető, hogy bizonyos termékek árát állami szervek határozzák majd meg.

Chipsadó

A napokban elfogadott módosítás szerint kivonták az adófizetési kötelezettség alól a tejes italféleségeket, a madártejet és a Túró Rudit is. A módosító javaslat szerint, minden olyan tejtermék mentességet kap, amely 50 százaléknál több tejet tartalmaz. A natúr túrórúd hozzáadott cukortartalma 37-38 százalék, vagyis bőven a határérték fölé került volna. A cél, hogy a tejipart ne sújtsa a termékadó, a tejfogyasztásra ne nehezedjen, hiszen mint alapvető élelmiszer a lakosság egészségvédelmét szolgálja.

Élelmiszersegély program

A következő két évben is a jelenlegi nagyságrendű, összesen félmilliárd eurós költségvetéssel folytatódik a legrászorultabb rétegek élelmiszer-ellátásának támogatása.

A tagországok közti jogértelmezési és politikai nézeteltérések miatt korábban úgy tűnt, hogy jövőre csak 110 milliós költségvetéssel működhet a program, 2013-ban pedig ideiglenesen meg is szűnhet, majd ezután, várhatóan csak szociálpolitikai forrásokból folytatódott volna.

A program segítségével eredetileg a mezőgazdasági termelőknél felhalmozódott élelmiszerfelesleget (az intervenciós készleteket) osztották el a rászorulóknak között. Később úgy módosították a programot, hogy bizonyos feltételek mellett a készletek piaci beszerzéssel is kiegészíthetők legyenek.

A magyar álláspont mindvégig támogatta a program folytatását. Az Európai Unió élelmiszersegély programján keresztül 2010-ben Magyarországon a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatallal szerződött 4 segélyszervezet 15,5 millió kilogramm élelmiszert juttatott el a rászorulóknak. Az adományokból 2 600 településen, mintegy 900 ezer ember részesült.

345 millió forintos bírság öt kereskedelmi láncnak

A Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal a beszállítókkal szemben tanúsított tisztességtelen forgalmazói magatartás miatt 5 kereskedelmi láncot összesen 345 millió forint termékpálya-felügyeleti bírság megfizetésére kötelezte. A megbüntetett kereskedelmi egységek között szerepel két multinacionális kereskedelmi lánc – az Auchan és a Tesco –, két kisebb kiskereskedelmi élelmiszerlánc – az Aldi és a Reál –, valamint a Rossmann.

Az Auchan Magyarország Kft. és a Reál Élelmiszer Kft. büntetésének oka többek között, hogy a két cég nem tett eleget fizetési kötelezettségének a szabályos, 30 napos határidőn belül. Ezen kívül hosszabb időn keresztül kérték egyes partnereiktől, hogy termékeiket olcsóbban adják el, mint azt az üzleteikben meghirdetett akcióik időtartama indokolta volna. Az akciókkal kapcsolatos másik szabálysértés, hogy nagyobb árengedményt kértek a beszállítóktól, mint amit később a vevőknek biztosítottak. A két élelmiszerlánc ténylegesen nem nyújtott szolgáltatásért is díjat számolt fel. A Tesco és az Aldi Magyarország Élelmiszer Bt. beszerzési ár alatti forgalmazás miatt kapott büntetést.

GVH rábólintott az élelmiszeripari fúzióra

A Gazdasági Versenyhivatal engedélyezte a számos hazai érdekeltséggel rendelkező Agrofert Holdingnak, hogy irányítást szerezzen a szintén cseh székhelyű Mlékárna Hlinsko felett.

Az indított GVH-eljárás indoka volt, hogy az Agrofert cégcsoport része az OLMA, A. S. tejipari vállalat, amely az itteni kiskereskedelmi láncokba tejtermékeket exportál, míg a Mlékárna Hlinsko is jelen van beszállítóként a magyar piacon.

A GVH szerint azonban az összefonódás nem vet fel versenyjogi aggályokat, mivel ez a piac így is sokszereplős marad, ahol erős árverseny érvényesül. Ráadásul, mint írják, számottevő import érkezik a magyar boltok polcaira Németországból, Lengyelországból és Szlovákiából is.

Dánia : a zsíros termékeket adóztatják

Dániában október óta többbe kerül minden olyan élelmiszer, amely egészségre káros zsírsavakat tartalmaz. A világon először vezettek be olyan adót Dániában, amelyet a zsíros élelmiszerek után kell a fogyasztóknak megfizetni. A dán parlament az egészségügyi bizottság javaslatára döntött az új adónem bevezetése mellett, ami átlagosan 10 százalékos drágulást jelent. Legyen szó vajról, tejről, húsról, pizzáról, vagy valamely készételről, többet kell fizetni. A telített zsírsavak kilógrammját 16 koronás adó terheli, vagyis egy doboz vaját átlagosan 2,6, egy kiló sertés darált húst pedig 1,3 koronával drágábban lehet megvenni.

Az új adónem bevezetésétől az egészségtelen élelmiszerek fogyasztásának csökkenését várja a kabinet.

Budapest, 2011. november 30.